

Denne kolonne er
forbeholdt sensor

A.

4) Anthony Giddens er en moderne klassiker innenfor samfunnsvitenskap, og det kan være flere grunner til at dette er et faktum. For det første reviderer han de "tradisjonelle" klassikerne i sine bidrag. Han bruker det kommunistiske aspektet i vitenskapens etos (Merton) og "står på skuldrene til store kjemper". Dette betyr ikke nødvendigvis at han bygger videre på de samme utfallene som klassikerne hadde, som sagt så reviderte han dem, altså setter de opp mot hverandre og bruker deres verk til å komme frem til en ny løsning. I dette tilfellet vil det være snakk om det evige spørsmålet om forholdet mellom aktør og struktur, og Giddens vert der han selv mener å ha løst dette problemet. Av disse klassikerne brukte Giddens blant annet Durkheim, Weber og Sigmund Freud. For det andre kan man kalle Giddens for en moderne klassiker fordi hans teorier er svært anerkjente og kommer til å være grunnlag for flere nye tanker i tidene som kommer. Da er det nok andre som prøver å revidere hans verker.

I denne oppgaven skal jeg se på noen av Giddens viktigste bidrag; strukturasjonsteorien og teorien om globalisering gjennom boken "Runaway world". Jeg vil vise hvordan disse kan utfylle hverandre og videre trekke inn teorier om basisinstitusjoner for å drøfte hvordan

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

hans teorier kan anvendes når man ser på hvordan samfunnet er idag. De aktuelle trekkene ved samfunnet vises i stor grad gjennom basisinstitusjonene og hvordan aktørene samhandler innenfor disse.

Bakgrunnen for tidens strukturteori er de fundamentale forskjellene på synspunktene om aktør og struktur. Weber var en metodologisk individualist, kort fortaet en som mente at individet skaper samfunnet og dermed at aktøren har kontroll over strukturen. Durkheim på sin side var en metodologisk kollektivist og viste til hvordan samfunnet, altså strukturen, kunne legge begrensninger og kontrollere individet, aktøren. Dette bunnar i deres vidt forskjellige perspektiver, men tidens mente det gikk an å forene disse perspektivene. Han startet med å peke på strukturens dualisme, som går ut på at han erkjenner aktørens selvstendighet og sier at strukturen produseres og reproduseres gjennom aktøren. Samtidig ville han rette fokus mot at strukturen ikke bare er begrensende, den er også i stor grad mulighetsfremmende for aktøren. Strukturen er dermed ikke en negativ ting.

Videre delte tidens aktørens bevisstlag i tre; det øverste er all overfladisk kunnskap, det nederste (den praktiske bevisstheten) er ting "man bare vet", som en slags intuisjon og det siste er underbevisstheten, som er en slags underliggende grunn som kan påvirke

Denne kolonne er forbeholdt sensor

våre handlinger. For å forstå hva dette hadde med sammenhengingen av aktor og struktur oppr. Friedsons til lingvistikken. Han deler følgende aktor og struktur inn i parole (talen) og langue (språk-systemet).

Parole blir som aktøren, det som synes og er empirisk. Det blir som når man fører en samtale, der det er ordene i samtalen man ser, selv om det ligger et helt språkssystem bak. Lik er parole avhengig av langue og aktøren avhengig av strukturen som ligger bak. Strukturen ligger altså bak mange av aktørens handlinger, men den blir produsert og reproduert av aktøren. Strukturen hadde ikke fantes hadde det ikke vært for at aktøren valgte å bruke den og valgte å reproducere den. Det blir som når noen ord deller ut av språkssystemet fordi aktøren ikke reproducerer disse. På denne måten viser Friedsons at aktor og struktur er gjensidig avhengige av hverandre, lik parole og langue.

For å få dette enda klarere kan man dele inn langue i 6 regler:

1. Sosial struktur er regler og ressurser
2. Sosial struktur er mulighetsstrukturer
3. Den er mulighetsstrukturer gjennom aktørens handlinger, som kanskje heter fra den praktiske bevisstheten (man trenger strukturen for å forstå seg på samtallet og realisere sine mål).
4. Sosial struktur kan begrense en aktørs handlinger (ved å vise til hva som er korrekt/ukorrekt handling).

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

5. Sosial struktur produseres og reproduseres gjennom en aktørs handlinger.

6. Sosial struktur opprettholdes av en gruppes praksis.

Ford ~~er~~ forklar det faktum at sosial struktur også kan være begrensende når Ericssens tilføyde noe han kaller sosiale system. Dette er institusjoner, altså legitim og kontinuerlig samhandling mellom aktører, som gjensidig overlever aktørene innenfor den. Når et system fungerer blir det repetisjon av det hele og aktørene tar del i denne strukturen som en selvfølge, slik mange i dag ser på for eksempel utdanning og arbeid.

Ericssens strukturasjonsteori kan brukes til å forklare aktuelle trekk ved samfunnet og hvorfor det har endret seg så drastisk. Dette kommer jeg tilbake til, etter redegjørelsen av et annet viktig ~~bidrag~~ bidrag av Ericssens; nemlig globaliseringen og hans syn på denne.

I sin bok "Runaway World", redegjør Ericsson for fenomenet globalisering ved å fokusere på visitt, familie, tradisjoner og demokrati. Aller først peker han på de forskjellige former for globalisering; økonomisk, kulturelt, politisk og teknologisk. Han forklarer hva globaliseringer ved å peke på hvordan økonomien har utviklet seg gjennom frihandel (eller tilnærmet dette) og millioner av transaksjoner hver dag, hvordan det kulturelle forandrer seg etter som den amerikanske kulturen plutselig blir en slags

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

verdenstkultur (gjennom TV, spill, McDonald's) og ikke minst hvordan kvinnens rolle har endret seg. Han viser til en politisk globalisering der stater gir opp sin suverenitet for å kunne bli en del av dette fellesskapet og hvordan det muligens er den teknologiske globaliseringen som har gjort at dette muligvis er gjort verden så fryktelig mye mindre.

Globalisering er altså når alle verdens land blir dratt under en og samme "trend", når et lands handlinger påvirker et annet land på andre siden av jordkloken. Likevel kan det diskuteres om det her kan være snakk om en vestliggjøring eller en regionalisering. For selv om visse aspekter påvirker en hel verden er det også ting andre land kan velge å isolere seg fra, gjennom for eksempel å ikke bli med i EU, eller ting man rett og slett ikke får ta del i, som for eksempel u-lands stilling i verdensøkonomien.

Når fildrens snakker om risiko i globaliseringen peker han på hvordan man i dagens samfunn i større grad srafer farene enn før. Tidligere var det "external risk", som var den store faren, men utenforstående naturkatastrofer helt uten menneskelig kontroll. Det nye fenomenet "manufactured risk", betyr ikke at vi mennesker har kontroll over selve katastrofen, men at vi selv har skapt katastrofen. Ta for eksempel global oppvarming; selv om temperaturen på jorda forandrer seg etter flere tusen år er det ganske sikkert at mennesket i hvert fall har

Denne kolonne er forbeholdt sensor.

vært med på å fremstyre prosessen.

Familien som institusjon har også vært under stor forandring de siste hundre år, noe som også kan være et resultat av globalisering. I-følge Friedlens har det gått fra storfamilie til kjernefamilie, fra forpliktende tvangsettestap til "high-marriage and high-divorce societies", som man finner i USA og Storbritannia, eller samboerskap, som er vanlig i Skandinavia. Dette skjer i takt med at kvinnollen har endret seg drastisk, fra å bli utsatt for en seksuell dobbeltmoral der kona er trofast og jomfruelig mot sin utro ektemann til å også kunne nyte sex. Sex er ikke lenger kun knyttet til barn, og en kvinne blir ikke i like stor grad sett ned på av samfunnet dersom hun lever et seksuelt liv som mannen alltid har gjort.

I-følge Friedlens er tradisjoner et oppfunnet fenomen. Det er ikke det at det ikke er ~~en~~^{en brøtning} ~~en~~, men det er faktisk et relativt nytt begrep og i mange tilfeller i dagens samfunn et uttrykk for kapitalistisk innflytning. Det at noe er "naturlig" eller tradisjonelt har også til alle tider vært et våpen for undertrykking, like det er "naturlig" at det er kvinnens som er hjemme med barna. Her rammer også religionen inn i bildet, man kan spørre seg selv om den faktisk er sekularisert eller bare synes mindre. Det har i hvert fall oppstått fundamentalistiske grupper, deriblant religiøse, som en reaksjon mot, og en konsekvens av, globalisering. Enda et argument for at det faktisk kanskje er regionalisering det er

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

B.

1) Mechanisk og organisk solidaritet er begreper som er innført av klassikeren Emile Durkheim under betraktninger av det tradisjonelle og det moderne samfunnet og hvordan individene forholder seg til disse. Mechanisk solidaritet er betegnelsen på det tradisjonelle samfunnet, med tett samhold mellom menneskene, ansikt-til-ansikt relasjoner og trygge og gode forhold. Her ble mennesker holdt sammen av den likheten som rådet samfunnet, det var altså det kollektive som stod i høysetet. Til forskjell har vi organisk solidaritet som beskriver menneskeforholdene i det moderne samfunnet (i følge Durkheim). Her er det individet som står i sentrum og relasjonene mellom menneskene er preget av afstand, kynisme og egeninteresse. Dette er et samfunn man lett faller utenfor, fordi det ikke er noen kollektiv bevissthet. Til å "bevise" dette bruker Durkheim eksempel på det anomiske selvmord (i tillegg til det egoistiske og altruistiske). Anomi er normløshet og som metodologisk kollektivitet mente Durkheim at det var samfunnet som fikk folk til å ta selvmord, i dette tilfellet ved at de nære relasjonene blir borte i den organiske solidariteten og individet står alene. Han mener allikevel ikke at vi kan gå tilbake til det tradisjonelle samfunnet og mekanisk solidaritet, men at en styrking av oppveksten og utdannelsen kan være en løsning på problemet.

Denne kolonne er forbeholdt sensor.

2) En modell i samfunnsvitenskapen er en slags teori eller tolkning av et spesielt fenomen. Det kan altså være en beskrivelse eller en måte noe kan være på, for eksempel en modell for hvordan mennesker handler. Det er viktig å huske at en modell er kun en modell, teori eller mening, det er ikke en beskrivelse av virkeligheten, men det kan være en måte å prøve å forstå virkeligheten på. Modeller kan virke om hverandre og være motstridende eller supplerende. Til eksempel kan man se på Edmund Humes maktmodell (A har kontroll over B i den forstand at A har noe B ønsker / trenger) eller intensjonale eller kausale menneske-modeller som har forskjellige synspunkt på hva som ligger til grunn for et menneskes handlinger (årsak, som i biologiske, indre psykiske, omgivelser eller sosiale, eller begrundet, som i en bevissthending - altså intensjonalt).

4) Marxistisk feministisk teori er en blant mange feministiske teorier (den blant liberal, rasjonal, sosialistisk, psykoanalytisk, poststrukturalistisk/postmoderne og postkoloniell feministteori). Den marxistiske feministteorien stiller seg fra de andre ved at den påpeker en klasseramp også mellom borgerskapet og proletariatet i produksjonsforholdene, i tillegg til klassekampen mellom mann og kvinne. En kvinne blir dermed dobbelt undertrykt gjennom det kapitalistiske samfunnet, noe man fortsatt (slag kan se på målinger (eller har lettere for) som viser at menn faktisk) stiller bedre i samfunnet

Emnekode : EX104
Kandidatnr. : 1307
Dato : 12.05.09
Ark nr. : 14 av 14

i oppdragsforstuning i samfunnsvidenskapen. Han refererer i større grad til oppdragsgivere som departementene, regjeringen, forskjellige interesseorganisasjoner og lignende.